

Tocqueville deel 1

Theo Meereboer
&
Petra Bolhuis

Maieutiek 2016 college-3

Trias politica

- Franse filosoof Charles Montesquieu (1689-1755). Boek De l'esprit des lois ('Over de geest van de wetten') verscheen in 1748.
- Hij probeerde de vrijheid van burgers te vergroten en tirannie te voorkomen. Vond een voorbeeld in de staatsinrichting van Engeland.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Het ideaal

- De uitvoerende macht in handen van de monarch,
- De wetgevende macht in handen was van het parlement.
- De rechtsprekende macht kwam er volgens Montesquieu uit het volk.

Gevolg; checks and balances.

Was basis voor de Amerikaanse grondwet van 1789 en de Franse grondwet van 1791

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Rechtspraak

- Invloed van het volk is doorslaggevend in de democratie in Amerika.
- Hier dus niet rechtspraak als inperking van monarch, maar juist van de macht van het volk.
- Tocqueville verwacht veel van de inperkende werking van de rechtspraak op dreigingen van populisme en tirannie van de meerderheid.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Rechtspraak in Amerika (blz 115-128)

- De wet leidt tot een geschil, dan komt de rechtspraak in actie,
- De rechtspraak gaat over individuele gevallen, niet over principes,
- Rechtspraak kan alleen optreden als anderen haar in werking zetten.
- Anders dan in Europa is in Amerika de basis niet de wetten, maar de constitutie (grondwet). Wetten kunnen daaraan ook getoetst worden.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Constitutie en wet

- In Amerika kan de constitutie veranderen als het volk dat wil. Er is een flexibiliteit die maakt dat de constitutie de uitdrukking is van wat het volk of de natie wil, de constitutie is daarmee de basis van de wetgever, de burger en de rechter. Daarom kan de rechter een wet die hij onconstitutioneel acht weigeren toe te passen. Gevolg is: óf de wet wordt ingetrokken óf de constitutie aangepast. (moet niet te doeltreffend worden zie blz 120)
- Uiteindelijke oordeel ligt bij het Supreme Court

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Politiek van het hoogste gerechtshof

- http://www.meiguo.nl/cms/e107_plugins/content/content.php?content.129

Supreme court nu is politiek zwaargewicht binnen juridische mogelijkheden.

Gevolg: het benoemen van rechters heeft grote invloed op welke politieke richting het land uitgaat. (Warren)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Voorbeeld uit de actualiteit

- Voorbeeld van hoe elk geschil voor de rechter kan komen is het wetvoorstel om andere landen te kunnen aanklagen voor leed dat ergens ter wereld Amerikaanse staatsburgers is aangedaan. Het staat op gespannen voet met het internationale recht, maar past wel in de Amerikaanse traditie.
- Zie ook <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20152016-3560.html>

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Juridische moet tirannie van meerderheid in toom houden

- Blz. 286 Grote rol voor juristen die moeten de democratie voor misstappen behoeden. Waarom?
 - Wetskennis,
 - Corps,
 - Aristocratische ziel en dus afkeer van het volk,
- Ze zijn geneigd als groep conservatief en antidemocratisch te zijn, maar hun eigenbelang ligt binnen de democratie.
- Door zijn kwaliteit en zijn gebreken in staat om ondeugden van bestuur door het volk te neutraliseren (blz. 291)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Rol van de Jury ⁽²⁹³⁻²⁹⁹⁾

- Politiek gezien van belang. In Amerika is jury uit het volk. Juist ook door civiele zaken maakt zij kloof tussen volk en wet klein. Het voedt het respect voor de wet en het recht.
- Begrip billijkheid en natuurlijke verlichting. (297)
- Krachtig middel om volk te laten regeren is ook krachtig middel om het te leren regeren. (299)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Democratie en het behoud daarvan

- Toeval:
 - Geen burenen, geen hoofdstad, goede natuurlijke bronnen en een gelijke start. politieke vrijheidsdrang wordt omgezet in bezitsverwerving
- Wetten:
 - De wetten bevorderen bezit, wie niet erft trekt verder. Federatie als vorm, gemeenten die inspraak leren, rechtspraak als vertragende factor op meerderheid.
- Zeden:
 - iedere religie heeft politieke opvattingen, betrouwbaarheid ligt in het christendom. (317) zie verder college 4

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Geweld en de grenzen daarvan

- Weinig oorlog in Amerika want geen burenen en een relatief leeg land. De strijd wordt economisch gevoerd; wie bebouwt die houdt.
- Democratische volken hebben weinig belang bij oorlog en revolutie want ze hebben veel te verliezen. Ze kunnen materieel bezit verwerven en rijkdom vergaren, er is geen werkelijk belang om dat allemaal in de waagschaal te stellen.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Oorlog tegen Europa

- Wel oorlog tegen Europa om de vrijheid te verwerven.
- Geen onderlinge strijd omdat iedereen baat heeft bij de republiek. (1861-65 wel Civil War)
- De strijd van moderne tijd gaat altijd (ook) om economische motieven, omdat het eigen afzetgebied te klein is voor verdere economische groei. Bijv. Na WOII spelen vrije markt en dekolonisatie een grote rol.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Gevaar van democratisch leger

- Geen eer in leger → niet elite, maar het laagste gaat het leger in.
- Geen werk voor het leger → men zoekt plek om aanzien te verwerven en te doen waar het voor opgeleid is. (699)
- Verschil tussen soldaat, officier en onderofficier (704)
- In democratie geen militair staatsbestel, maar wel civiele bevoegdheid die zich uitbreidt.
- Vanuit het leger kan de vrijheid worden overruled met een beroep op de oorlog ook tegen bijv terrorisme , drugs. (701)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3

Geweldsmonopolie niet bij de staat

- In de Verenigde Staten is het recht op vuurwapenbezit vastgelegd in het tweede amendement van de Grondwet van 1791.
- ***“A well regulated Militia, being necessary to the security of a free State, the right of the people to keep and bear Arms, shall not be infringed.”***
- Gaat dus niet in eerste instantie om persoonlijk wapenbezit, maar om bezit door het volk (the people) tegenover de centrale staat.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-3